Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA
[*MACIEJ SZPUNAR*] SECINĀJUMI,
sniegti 2018. gada 1. februārī[1]

Lieta C-325/16

Industrias Químicas del Vallés SA
pret
Administración General del Estado,
Sapec Agro SA

(*Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa, Spānija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Lauksaimniecība – Tiesību aktu tuvināšana – Direktīva 91/414/EEK – Direktīva 2010/28/ES – Augu aizsardzības līdzekļu laišana tirgū – Atļauto augu aizsardzības līdzekļu atkārtotas novērtēšanas procedūra, ko veic dalībvalstis – Termiņš – Pagarināšana

I. Ievads

1. Augu aizsardzības līdzekļi, kuri pieder pie pesticīdu grupas, saskaņā ar Direktīvu 91/414/EK[2] ir aktīvas vielas un preparāti, kas satur vienu vai vairākas aktīvas vielas, kuras ir paredzētas tostarp augu vai augu produktu aizsardzībai pret visiem kaitīgajiem organismiem vai šādu organismu darbības aizkavēšanai vai augu produktu uzglabāšanas nodrošināšanai. Šīs direktīvas I pielikumā ir noteiktas aktīvās vielas, ko ir atļauts izmantot augu aizsardzības līdzekļos, kas ir laisti tirdzniecībā Eiropas Savienības teritorijā[3]. Tostarp viena no šajā I pielikumā iekļautajām vielām ir metalaksils, kuru var atļaut izmantot kā fungicīdu.

2. Saskaņā Direktīvas 91/414 3. panta 1. punktu augu aizsardzības līdzekļus drīkst laist tirgū un izmantot dalībvalsts teritorijā tikai tad, ja šīs dalībvalsts kompetentās iestādes ir atļāvušas attiecīgo līdzekli saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem. Šajā ziņā Direktīvas 2010/28/ES[4] 3. panta 1. punktā bija paredzēts termiņš – 2010. gada 31. decembris –, lai ļautu dalībvalstīm vajadzības gadījumā mainīt vai atbilstoši Direktīvai 91/414 atsaukt jau izdotās augu aizsardzības līdzekļu, kas satur metalaksilu kā aktīvo vielu, atļaujas.

3. Šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa, Spānija) pirmo reizi jautā Tiesai par Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punkta interpretāciju un it īpaši par šajā pantā paredzētā termiņa precīzu juridisko raksturu.

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 Padomes Direktīva (1991. gada 15. jūlijs) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū (OV 1991, L 230, 1. lpp.). Šī direktīva tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV 2009, L 309, 1. lpp.).

3 Saskaņā ar Direktīvas 91/414 2. panta 3. un 4. punktu aktīvās vielas ir ķīmiskas vielas, to savienojumi, mikroorganismi un vīrusi, kas vispārēji vai konkrēti iedarbojas uz kaitīgiem organismiem vai uz augiem, augu daļām vai augu produktiem.

4 Komisijas Direktīva (2010. gada 23. aprīlis), ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK, lai tajā iekļautu metalaksilu kā darbīgo [aktīvo] vielu (OV 2010, L 104, 57. lpp.).

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Direktīva 91/414

4. Šīs direktīvas 6. panta 2. punktā ir noteikts:

"Dalībvalsts, kas saņem pieteikumu aktīvās vielas iekļaušanai I pielikumā, lieki nekavējoties nodrošina to, ka dokumentāciju, ko uzskata par II pielikuma prasībām atbilstošu, pieteikuma iesniedzējs nosūta pārējām dalībvalstīm un Komisijai kopā ar III pielikumam atbilstošu dokumentāciju vismaz par vienu preparātu, kas satur šo aktīvo vielu. Komisija nosūta šo dokumentāciju uz pārbaudi 19. pantā minētajai Pastāvīgajai augu veselības komitejai."

5. Atbilstoši minētās direktīvas 8. panta 2. punkta noteikumiem:

"Atkāpjoties no 4. panta un neierobežojot 3. punktu vai Direktīvu 79/117/EEK, 12 gadu laikā pēc šīs direktīvas izziņošanas dalībvalsts var atļaut tādu augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū savā teritorijā, kuri satur I pielikumā neiekļautas aktīvās vielas, kas jau ir pieejamas tirgū divus gadus pēc šīs direktīvas izziņošanas datuma.

[..]"

6. Atbilstoši šīs pašas direktīvas 8. panta 2. punkta pēdējai daļai:

"Šā punkta pirmajā daļā minētā 12 gadu perioda laikā pēc tam, kad 19. pantā minētā komiteja ir pabeigusi šādas aktīvās vielas pārbaudi, saskaņā ar minētajā pantā izklāstīto procedūru var nolemt, ka šo vielu var iekļaut I pielikumā un ar kādiem nosacījumiem to var iekļaut vai arī, ja netiek ievērotas 5. panta prasības vai noteiktajā laikā netiek iesniegta pieprasītā informācija un dati, – ka šādu aktīvo vielu neiekļaus I pielikumā. Dalībvalstis nodrošina to, ka, ja tas ir būtiski, attiecīgās atļaujas tiek piešķirtas, atsauktas vai mainītas noteiktajā laikā."

7. Direktīvas 91/414 13. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā, 13. panta 3. punkta d) apakšpunktā un 13. panta 6. punktā ir noteikts:

"1. Neierobežojot 10. pantu, dalībvalstis pieprasa augu aizsardzības līdzekļa atļaujas pieteikuma iesniedzējiem kopā ar pieteikumu iesniegt arī:

a) dokumentāciju, kura, ņemot vērā pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas, atbilst III pielikumā noteiktajām prasībām [turpmāk tekstā – "III pielikuma dokumentācija"]

un

b) dokumentāciju par katru augu aizsardzības līdzekļa sastāvā esošo aktīvo vielu, kas, ņemot vērā pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas, atbilst II pielikumā noteiktajām prasībām [turpmāk tekstā – "II pielikuma dokumentācija"].

[..]

3. Piešķirot atļaujas, dalībvalstis neizmanto II pielikumā minēto informāciju pārējo pieteikuma iesniedzēju labā:

[..]

d) piecus gadus, sākot no lēmuma pieņemšanas datuma, pēc tam, kad ir saņemta papildu informācija, kas nepieciešama pirmajai iekļaušanai I pielikumā, vai lai mainītu nosacījumus, vai lai saglabātu aktīvo vielu I pielikumā, un ko pieņem vai nu lai mainītu nosacījumus, vai lai saglabātu aktīvo vielu I pielikumā, ja vien piecu gadu periods nebeidzas pirms 3. punkta b) un c) apakšpunkt[ā] paredzētā perioda – šādā gadījumā piecu gadu periodu pagarina, lai tas beigtos vienā datumā ar šiem periodiem.

[..]

6. Atkāpjoties no 1. punkta, attiecībā uz aktīvajām vielām, kuras jau ir pieejamas tirgū divus gadus pēc šīs direktīvas izziņošanas, dalībvalstis, pienācīgi ievērojot Līguma noteikumus, var turpināt piemērot iepriekšējos attiecīgās valsts noteikumus par datu prasībām, kamēr šādas vielas nav iekļautas I pielikumā."

2. Direktīva 2010/28

8. Saskaņā ar Direktīvas 2010/28 preambulas 7.–9. apsvērumu:

"(7) Pirms darbīgo [aktīvo] vielu iekļauj I pielikumā, jāparedz pietiekams laikposms, lai dalībvalstis un ieinteresētās personas varētu sagatavoties šīs iekļaušanas radīto jauno prasību izpildei.

(8) Neierobežojot Direktīvā 91/414/EEK noteiktos pienākumus, kas izriet no darbīgās [aktīvās] vielas iekļaušanas I pielikumā, pēc iekļaušanas dalībvalstīm jāatvēl sešu mēnešu laikposms pašreizējo atļauju pārskatīšanai attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļiem, kuri satur metalaksilu, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvas 91/414/EEK un jo īpaši tās 13. panta prasībām un I pielikumā noteiktajiem attiecīgajiem nosacījumiem. Dalībvalstīm attiecīgi jāmaina, jāaizstāj vai jāatsauc spēkā esošās atļaujas atbilstīgi Direktīvas 91/414/EEK noteikumiem. Atkāpjoties no minētā termiņa, jāparedz ilgāks laikposms, lai iesniegtu un novērtētu visu III pielikuma dokumentāciju par katra augu aizsardzības līdzekļa katru paredzēto lietošanas veidu saskaņā ar vienotajiem principiem, kas noteikti Direktīvā 91/414/EEK.

(9) Iepriekš gūtā pieredze, iekļaujot saskaņā ar Regulu (EEK) Nr. 3600/92 [5] novērtētās darbīgās [aktīvās] vielas Direktīvas 91/414/EEK I pielikumā, liecina par iespējamām grūtībām, interpretējot pašreizējo atļauju turētāju pienākumus attiecībā uz piekļuvi datiem. Lai izvairītos no turpmākām grūtībām, jāprecizē dalībvalstu pienākumi, galvenokārt pienākums pārbaudīt, ka atļaujas turētājam ir piekļuve dokumentācijai, kas atbilst minētās direktīvas II pielikuma prasībām. Tomēr šāds precizējums, salīdzinot ar līdzšinējām direktīvām par grozījumiem I pielikumā, neparedz dalībvalstīm vai atļauju turētājiem jaunus pienākumus."

9. Šīs direktīvas 3. pantā ir paredzēts:

"1. Vajadzības gadījumā dalībvalstis līdz 2010. gada 31. decembrim saskaņā ar Direktīvu 91/414/EEK groza vai atsauc pašreizējās atļaujas augu aizsardzības līdzekļiem, kas satur metalaksilu kā darbīgo [aktīvo] vielu.

5 Komisijas Regula (1992. gada 11. decembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus tās darba programmas pirmā posma īstenošanai, kas minēta 8. panta 2. punktā Direktīvā 91/414/EEK (OV 1992, L 366, 10. lpp.).

Līdz šim termiņam tās jo īpaši pārliecinās, ka ir izpildīti minētās direktīvas I pielikuma nosacījumi attiecībā uz metalaksilu, izņemot tos nosacījumus, kas noteikti attiecīgās darbīgās [aktīvās] vielas ieraksta B daļā, un ka atļaujas turētājam ir dokumentācija vai piekļuve dokumentācijai atbilstīgi minētās direktīvas II pielikuma prasībām saskaņā ar tās 13. panta nosacījumiem.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, katru atļauto augu aizsardzības līdzekli, kas satur metalaksilu kā vienīgo vai vienu no vairākām darbīgajām vielām, kuras visas ir iekļautas Direktīvas 91/414/EEK I pielikumā vēlākais līdz 2010. gada 30. jūnijam, dalībvalstis atkārtoti novērtē līdzekli saskaņā ar vienotajiem principiem, kuri noteikti Direktīvas 91/414/EEK VI pielikumā, pamatojoties uz dokumentāciju, kas atbilst minētās direktīvas III pielikuma prasībām, un ņemot vērā minētās direktīvas I pielikuma metalaksila ieraksta B daļu. Pamatojoties uz minēto vērtējumu, dalībvalstis nosaka, vai līdzeklis atbilst Direktīvas 91/414/EEK 4. panta 1. punkta b), c), d) un e) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem.

[..]"

10. Minētās direktīvas 4. pants ir formulēts šādi:

"Šī direktīva stājas spēkā 2010. gada 1. jūlijā."

3. Spānijas tiesības

11. 1992. gada 26. novembra *Ley 30/1992 de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común* (Likums 30/1992 par valsts pārvaldes juridisko noregulējumu un kopējo administratīvo procedūru)[6] 49. panta 3. punktā ir noteikts:

"Katrā ziņā ieinteresēto personu pieteikumi termiņa pagarināšanai tiek iesniegti, kā arī lēmums par šo pieteikumu tiek pieņemts pirms noteiktā termiņa beigām. Termiņš, kurš ir beidzies, nekādā ziņā nav pagarināms. [..]"

III. Strīda rašanās fakti, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

12. *Industrias Químicas del Vallés SA* (turpmāk tekstā – "*IQV*") ir saskaņā ar Spānijas tiesībām dibināta sabiedrība, kuras saimnieciskā darbība ir ķīmisko un augu aizsardzības līdzekļu ražošana un tirgošana. Tā tostarp Spānijā ieved metalaksilu un vairākās dalībvalstīs tirgo līdzekļus, kuru sastāvā ir šī aktīvā viela.

13. *Sapec Agro SA* ir saskaņā ar Portugāles tiesībām dibināta sabiedrība, kas nodarbojas ar augu aizsardzības līdzekļu un risinājumu un augu ķīmisko vielu izstrādi. Tai ir augu aizsardzības līdzekļu, kas satur metalaksilu, izstrādes atļaujas.

14. Eiropas Komisija 2003. gada 2. maijā pieņēma Lēmumu 2003/308/EK par metalaksila neiekļaušanu Padomes Direktīvas 91/414/EEK I pielikumā un par atļauju atsaukšanu augu aizsardzības līdzekļiem, kuros ietverta šī aktīvā viela[7].

15. Šo lēmumu Tiesa atcēla lietā *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija[8]. Pēc šīs atcelšanas Komisija pieņēma Direktīvu 2010/28, ar ko groza Direktīvu 91/414, lai tajā iekļautu aktīvo vielu metalaksilu.

6 1992. gada 26. novembra *Ley 30/1992 de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común* (Likums 30/1992 par valsts pārvaldes juridisko noregulējumu un kopējo administratīvo procedūru) (*BOE* Nr. 285, 1992. gada 27. novembris, 40300. lpp.), kas grozīts ar 1999. gada 13. janvāra *Ley 4/1999* (Likums 4/1999) (*BOE* Nr. 12, 1999. gada 14. janvāris, 1739. lpp.) 1.14. pantu.

7 OV 2003, L 113, 8. lpp.

8 Spriedums, 2007. gada 18. Jūlijs, *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija (C-326/05 P, EU:C:2007:443).

16. 2010. gada 30. aprīlī Spānijā *ex officio* tika uzsākta augu aizsardzības līdzekļu, kas ietver aktīvo vielu metalaksilu, tirdzniecības atļauju pārskatīšanas procedūra atbilstoši Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punktam.

17. Šajā ziņā *IQV* Spānijas administrācijai iesniedza savu augu aizsardzības līdzekļu, kas satur metalaksilu, pārreģistrēšanas pieteikumu, kam tika pievienota dokumentācija, kuru šīs iestādes atzina par pilnīgu atbilstoši Direktīvas 91/414 II pielikuma prasībām.

18. 2010. gada 29. jūnijā *Sapec Agro* arī iesniedza savu augu aizsardzības līdzekļu, kas satur metalaksilu, pārreģistrēšanas pieteikumu [9].

19. 2010. gada 30. decembrī, kas ir viena diena pirms Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punktā paredzētā termiņa beigām 2010. gada 31. decembrī, *Sapec Agro* lūdza Spānijas administrāciju tai piešķirt papildu termiņu, lai papildinātu tās iesniegto dokumentāciju atbilstoši Direktīvas 91/414 II pielikuma prasībām. Savu lūgumu *Sapec Agro* pamatoja ar grūtībām ar izskatāmās lietas dokumentāciju, kas radušās Portugāles Republikai kā ziņotājai dalībvalstij.

20. 2011. gada 3. martā Spānijas administrācija piešķīra *Sapec Agro* lūgto termiņa pagarinājumu.

21. Ar 2011. gada 5. aprīļa lēmumu *Dirección General de Recursos Agrícolas y Ganaderos* (Zemkopības un lopkopības resursu ģenerāldirekcija, Spānija) atzina, ka *Sapec Agro* iesniegtā lietas dokumentācija par aktīvo vielu metalaksilu ir pilnīga atbilstoši Direktīvas 91/414 II pielikuma prasībām.

22. 2011. gada 9. maijā *IQV* šo lēmumu pārsūdzēja augstākstāvošai iestādei *Secretaría General de Medio Rural del Ministerio de Medio Ambiente, y Medio Rural y Marino* (Apkārtējās, lauku un jūras vides ministrijas Lauku vides lietu ģenerālsekretariāts, Spānija). Šī pārsūdzība tika noraidīta ar 2011. gada 7. novembra lēmumu *locus standi* neesamības dēļ, norādot, ka *IQV* intereses ir balstītas tikai uz konkurenci.

23. *IQV* pret šo noraidošo lēmumu cēla administratīvu prasību, kuru *Tribunal Superior de Justicia de Madrid* (Madrides Augstā tiesa, Spānija) 2014. gada 22. janvārī arī noraidīja *locus standi* neesamības dēļ.

24. *IQV* iesniedza kasācijas sūdzību *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa), tostarp apgalvojot, ka neiespējamība pagarināt termiņu, kurš beidzās 2010. gada 31. decembrī, izriet ne tikai no Direktīvas 2010/28 teksta, bet to attaisno arī nepieciešamība aizsargāt ieguldījumus, kas izdarīti, lai iesniegtu datus, kuri ir jāpaziņo, lai Komisija varētu novērtēt aktīvo vielu vai lai dalībvalsts varētu novērtēt augu aizsardzības līdzekli.

25. *Sapec Agro* un kompetentā administrācija uzskata, ka šis konkrētais termiņš varēja tikt pagarināts, kā tas izriet no Tiesas pasludinātā sprieduma lietā *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija [10].

26. Iesniedzējtiesa konstatēja, ka, lai atrisinātu tai iesniegto strīdu, Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punkts ir jāinterpretē, ņemot vērā šīs direktīvas preambulas 8. apsvērumu. Iesniedzējtiesa norāda, ka spriedums *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija [11] šķiet esam visatbilstošākais precedents un, šķiet, tas ir par labu termiņa pagarināšanai.

9 Jāpiezīmē, kā to ir norādījusi Komisija tiesas sēdē, ka, pat ja lietas dalībnieki savos rakstveida apsvērumos izmanto jēdzienu "pārreģistrēšana", runa ir nevis par pārreģistrēšanu, bet par vielas līdzvērtīguma novērtējumu atbilstoši Direktīvas 91/414 II pielikuma prasībām. Tātad dalībvalstīm ir vai nu jāgroza atļaujas, vai tās jāatsauc.

10 Spriedums, 2007. gada 18. jūlijs, *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija (C-326/05 P, EU:C:2007:443).

11 Spriedums, 2007. gada 18. jūlijs (C-326/05 P, EU:C:2007:443).

27. Tomēr šī tiesa uzskata, ka atšķirībā no šīs lietas pamatlietā esošie fakti attiecas nevis uz iestāžu pretrunīgo rīcību, kas izraisīja apjukumu attiecībā uz attiecīgo lietas dalībnieku, bet uz termiņu, kurš, kā tas ir vairākas reizes precizēts Direktīvā 2010/28, beidzas 2010. gada 31. decembrī.

28. Šādos apstākļos *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) ar 2016. gada 6. maija spriedumu, kas Tiesas kancelejā saņemts 2016. gada 9. jūnijā, nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai termiņš, kas Direktīvā 2010/28 paredzēts tās 3. panta 1. punktā ("līdz 2010. gada 31. decembrim") un šīs pašas direktīvas 3. panta 1. punkta otrajā daļā ("līdz šim termiņam"), kurā arī domāts 2010. gada 31. decembris, to lasot saistībā ar Direktīvas 2010/28 preambulas 8. apsvērumā minēto sešu mēnešu termiņu, ir obligāts termiņš, ņemot vērā Direktīvas 91/414 sistēmā paredzēto mērķi, kura dēļ dalībvalstis to nevar pagarināt, un tādējādi tas tiek noteikts tikai ar šo direktīvu?

2) Gadījumā, ja tiktu nospriests, ka minēto termiņu var pagarināt, vai lēmums par šādu pagarināšanu ir jāpieņem, neievērojot kādu konkrētu kārtību, kādā tas jālūdz vai jāpieņem, vai arī dalībvalstīm – ņemot vērā, ka šis jautājums ietilpst to kompetencē, – par to jālemj saskaņā ar saviem tiesību aktiem tāpēc, ka tās ir direktīvas 3. panta 1. punktā paredzētās procesuālās kārtības adresātes?"

29. Rakstveida apsvērumus iesniedza *IQV*, Spānijas valdība, kā arī Komisija.

30. Tiesas sēdē, kas notika 2017. gada 9. novembrī, tika uzklausīti *IQV*, *Sapec Agro*, Spānijas valdības, kā arī Komisijas mutvārdu apsvērumi.

IV. Vērtējums

A. Par pieņemamību

31. Šajā lietā vispirms tiek izvirzīts jautājums par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību. Iesniedzējtiesa norāda, ka gan kompetentā administratīvā iestāde, gan pirmās instances tiesa ir secinājušas, ka *IQV* nav *locus standi* un ka tā pati vēl nav izskatījusi šo jautājumu, jo prejudiciālie jautājumi tika uzdoti tikai tam gadījumam, ja šāds *locus standi* tiktu atzīts. Tomēr iesniedzējtiesa norāda, ka *locus standi* neesamībai, kuru ir norādījusi administrācija, nav nozīmes prejudiciālā tiesvedībā.

32. Šajā ziņā ir jāpiebilst, ka iesniedzējtiesai, ņemot vērā savas valsts tiesības, ir jānospriež, vai pamatlietā vēl joprojām pastāv interese celt prasību. Šī jautājuma izvērtēšana nav jāveic Tiesai. Tiesa var atteikties pieņemt nolēmumu par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka šis jautājums ir hipotētisks [12].

33. Šajā lietā pastāv pietiekama saikne ar pamatlietas priekšmetu, jo *IQV* savos rakstveida un mutiskajos apsvērumos Tiesā ir atsaukusies uz Savienības tiesību normām, kuras ir norādītas prejudiciālajos jautājumos, un *Sapec Agro* ir apstrīdējusi šo argumentāciju savos mutiskajos apsvērumos. Izvirzītos tiesību jautājumus var izskatīt, ņemot vērā iesniedzējtiesas norādes par faktiem un tiesiskumu.

34. Es tādējādi uzskatu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par pieņemamu.

12 Spriedums, 2015. gada 16. jūnijs, *Gauweiler* u.c. (C-62/14, EU:C:2015:400, 25. punkts).

B. Par lietas būtību

1. Ievada apsvērumi

35. Rakstveida un mutvārdu process ļāva padziļināt visus šīs lietas aspektus. Līdz ar to, pirms izskatīt šī konkrētā ar Direktīvu 2010/28 ieviestā termiņa raksturu, man šķiet lietderīgi izvērtēt Direktīvu 91/414 un, vispārīgāk, direktīvas par aktīvās vielas iekļaušanu šīs direktīvas I pielikumā.

a) Direktīva 91/414

36. Vispirms ir jāatgādina, ka Direktīva 2010/28 ir Direktīvas 91/414 īstenošanas direktīva. Šī pēdējā attiecas uz tirdzniecībai paredzēto augu aizsardzības līdzekļu atļaušanu, laišanu tirgū, izmantošanu un kontroli Savienībā. Direktīvas 91/414 mērķis ir novērst to, ka tirgū tiek laisti tādi augu aizsardzības līdzekļi, kuriem ir nepieņemama negatīva ietekme uz augiem un augu produktiem, vidi, cilvēku vai dzīvnieku veselību un gruntsūdeņiem.

37. Lai sasniegtu šo mērķi, Direktīva 91/414 tostarp reglamentē divu veidu atļaujas. Pirmkārt, tādu *aktīvo vielu atļauja un izmantošana*, kas ir definētas šīs direktīvas 2. panta 4. punktā, un, otrkārt, tādu *augu aizsardzības līdzekļu atļauja, kuros ir ietvertas šīs vielas*.

38. Runājot par *aktīvo vielu iekļaušanu* Direktīvas 91/414 *I pielikumā*, ir jāatgādina, ka to regulē šīs direktīvas 6. pants. Komisija ir atbildīga par šo iekļaušanu ar "iekļaušanas direktīvu" palīdzību, ar kurām tiek grozīts šis I pielikums (kā šajā lietā – Direktīva 2010/28). Ja ir nepieciešams, Komisija atbilstoši Direktīvas 91/414 5. panta 4. punktam paredz prasības saistībā ar attiecīgās vielas izmantošanu. Pieteikumiem par aktīvo vielu iekļaušanu I pielikumā ir jāpievieno divas atšķirīgas tehniskās dokumentācijas: pirmā, ļoti detalizēta, kurai ir jāatbilst Direktīvas 91/414[13] II pielikumā norādītajiem nosacījumiem, ir nepieciešama, lai novērtētu vielas paredzamos riskus personām, dzīvniekiem vai videi, un otrā ir par vismaz viena preparāta, kurš satur šo aktīvo vielu, pagatavošanu, kas atbilst šīs direktīvas III pielikumā noteiktajiem nosacījumiem[14].

39. Runājot par to *augu aizsardzības līdzekļu atļauju, kuri satur šīs aktīvās vielas*, ir jāatgādina, ka atbilstoši Direktīvas 91/414 4. pantam dalībvalstis atļauj tikai tādu augu aizsardzības līdzekļu tirdzniecību, kuru "sastāvā esošās aktīvās vielas ir uzskaitītas I pielikumā" un kuras atbilst šajā pielikumā uzskaitītajām prasībām[15]. Ja tas tā nav, tad šos līdzekļus dalībvalstis nedrīkst atļaut. Saskaņā ar Direktīvas 91/414 13. panta 1. punktu pieteikumam par šo līdzekļu atļaušanu ir jāpievieno III pielikuma dokumentācija un par katru aktīvo vielu, kas ir ietverta augu aizsardzības līdzeklī, II pielikuma dokumentācija.

40. Direktīvā 91/414 ir paredzēta arī virkne *pārejas pasākumu*. Tādējādi šīs direktīvas 8. panta 2. punktā dalībvalstīm tiek ļauts izsniegt tirdzniecības atļaujas tādiem augu aizsardzības līdzekļiem, kuri satur aktīvās vielas, kas nav norādītas I pielikumā un kas jau ir pieejamas tirgū divus gadus pēc šīs direktīvas izziņošanas datuma, kā tas ir ar metalaksilu[16]. Precīzāk, Direktīvas 91/414 13. panta 6. punktā ir paredzēta atkāpe no šīs direktīvas 13. panta 1. punktā paredzētā pienākuma, saskaņā ar kuru augu aizsardzības līdzekļa atļauju pieteikumiem ir jāpievieno Direktīvas 91/414 II un III pielikuma dokumentācija (vai pastāvošo atļauju turētājam tiem vismaz jāvar piekļūt). Šī atkāpe ir spēkā arī tad, ja aktīvā viela, kas jau ir pieejama tirgū divus gadus pēc šīs direktīvas paziņošanas, nav iekļauta I pielikumā.

13 II pielikumā ir ietvertas prasības par detalizētas informācijas sniegšanu par aktīvo vielu.

14 III pielikums ietver nosacījumus par augu aizsardzības līdzekli.

15 Skat. Direktīvas 91/414 3. panta 1. punktu.

16 Pārejas norma saistībā ar Direktīvas 91/414 4. panta vispārējiem noteikumiem, kas attiecas uz augu aizsardzības līdzekļu atļauju piešķiršanu, pārskatīšanu un atsaukšanu, ko veic dalībvalstis.

41. Šie pārejas pasākumi vairs nav piemērojami brīdī, kad stājas spēkā direktīva par aktīvās vielas iekļaušanu I pielikumā, un par piemērojamo normu no jauna kļūst tā, kas ir ietverta Direktīvas 91/414 13. panta 1. punktā. Sākot no šī brīža dalībvalstīm ir pienākums, pirmkārt, nodrošināt, ka *jaunu atļauju* pieteikumiem ir pievienota II un III pielikuma dokumentācija, un, otrkārt, pārbaudīt, ka *pastāvošo atļauju* turētājiem ir šī dokumentācija vai piekļuve tai.

b) Iekļaušanas direktīvas un Direktīva 2010/28

42. Kā savos rakstveida apsvērumos pareizi ir norādījusi Komisija, tūlītēja iekļaušanas direktīvu piemērošana radikāli no vienas dienas uz otru mainītu pastāvošo atļauju turētāju tiesisko situāciju. Šī iemesla dēļ, lai ļautu dalībvalstīm un komersantiem veikt nepieciešamos pasākumus attiecībā uz pastāvošām atļaujām, iekļaušanas direktīvās ir noteikta virkne termiņu.

43. Pirmkārt, iekļaušanas direktīva stājas spēkā tikai vairākus mēnešus pēc tās publicēšanas [17]. Runājot par Direktīvu 2010/28, tā tika publicēta 2010. gada 24. aprīlī un stājās spēkā 2010. gada 1. jūlijā [18].

44. Otrkārt, dalībvalstīm ir sešu mēnešu termiņš no iekļaušanas direktīvas spēkā stāšanās, lai to transponētu valsts tiesībās. Runājot par Direktīvu 2010/28, tās 2. pantā dalībvalstīm ir noteikts vēlākais 2010. gada 31. decembrī ieviest normatīvos un administratīvos aktus, kas ir vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Šo valsts tiesību normu pieņemšana nozīmē, ka pilnībā ir jāievēro pienākumi, kuri izriet no Direktīvas 91/414 pēc aktīvās vielas iekļaušanas I pielikumā, un it īpaši augu aizsardzības līdzekļu, kuri ietver attiecīgo aktīvo vielu, atbilstība minētajai direktīvai.

45. Augu aizsardzības līdzekļu, kuri ietver aktīvo vielu, atbilstības Direktīvai 91/414 pārbaude nozīmē, pirmkārt, ka ir jāpārbauda fakts, vai *attiecīgās vielas izmantotais variants atbilst I pielikumā paredzētajiem nosacījumiem*, proti, nosacījumiem par atbilstoši ierakstītās vielas tīrības pakāpi un A daļā noteiktajām prasībām (ķīmiskās vielas) [19]. Līdz ar to iekļaušanas direktīvās, parasti to 2. pantā, noteiktais termiņš to transponēšanai valsts tiesībās ir tāds pats kā vispārējā veidā 3. panta 1. punktā noteiktais termiņš pārbaudes veikšanai par aktīvās vielas īpašā varianta (šajā lietā metalaksila), kurš ir iekļauts līdzeklī, atbilstību Direktīvas 91/414 I pielikuma nosacījumiem.

46. Šajā ziņā Komisija paskaidro, ka dalībvalstis var *pārbaudīt aktīvās vielas specifisko izmantošanu*, balstoties uz to rīcībā jau esošajiem datiem par atļaujām, kuras tās ir izdevušas pirms aktīvās vielas iekļaušanas Direktīvas 91/414 I pielikumā, pamatojoties uz šīs direktīvas 8. panta 2. punktu [20]. Savukārt *aktīvās vielas tīrības pakāpes pārbaudi* var veikt tikai uz II pielikuma dokumentācijas pamata [21]. Tādējādi Direktīvas 91/414 6. panta 2. punktā un 13. panta 1. punkta b) apakšpunktā tiek prasīta šīs dokumentācijas iesniegšana, lai attiecīgi apstiprinātu aktīvo vielu un atļautu to saturošos augu aizsardzības līdzekļus. Līdz ar to iekļaušanas direktīvās tiek noteikts vienāds termiņš II pielikuma dokumentācijas iesniegšanai un I pielikuma nosacījumu pārbaudei, proti, kā norādīts iepriekš, iekļaušanas direktīvas transponēšanas gala termiņš, kas ir 2010. gada 31. decembris [22].

17 Stājoties spēkā iekļaušanas direktīvai, Komisija groza Direktīvas 91/414 I pielikumu, lai tajā iekļautu attiecīgo vielu.

18 Jāatgādina, ka Direktīvas 2010/28 preambulas 7. apsvērumā ir norādīts, ka šim termiņam ir jāļauj dalībvalstīm un ieinteresētajām personām veikt nepieciešamo sagatavošanos.

19 Izņemot attiecīgā ieraksta B daļu (mikroorganismi un vīrusi). Komisija rakstveida apsvērumos precizē, ka, lai nesarežģītu tekstu, tā nākamajos punktos sistemātiski nepievieno precizējumu "izņemot attiecīgā ieraksta B daļā norādīto", ja tā atsaucas uz to nosacījumu izpildi, kas ir noteikti konkrētai vielai I pielikumā. Atsauce uz šiem nosacījumiem tomēr ir jāsaprot kā tāda, kas ietver šo precizējumu.

20 Skat. šo secinājumu 5. un 40. punktu.

21 Nepieciešamā dokumentācija, lai novērtētu vielas paredzamo risku personām, dzīvniekiem vai videi. Skat. šo secinājumu 38. punktu.

22 Skat. Direktīvas 2010/28 preambulas 8. apsvērumu.

47. Otrkārt, iepriekš minētajā pārbaudē ir jāpārbauda, vai *pats augu aizsardzības līdzeklis*, nevis tikai aktīvā viela, ko tas satur, atbilst Direktīvai 91/414 un, it īpaši, vai tas ir ticis novērtēts atbilstoši vienādiem principiem, kas ir noteikti šīs direktīvas VI pielikumā, un vai tas atbilst nosacījumiem, kuri ir noteikti šīs pašas direktīvas 4. panta 1. punkta b)–e) apakšpunktā.

48. Pēc Komisijas uzskata, teorētiski šai "jaunajai novērtēšanai" būtu jābūt gatavai brīdī, kad tiek transponēta iekļaušanas direktīva. Taču praksē ir jāpārskata liels daudzums augu aizsardzības līdzekļu un darba apjoms, kas izriet no šīs jaunās vērtēšanas, ir tāds, ka nevar saprātīgi sagaidīt, ka dalībvalstis to pabeigts transponēšanas termiņā (ja vien netiek paredzēts ļoti garš transponēšanas termiņš). Līdz ar to, kā norādīts iekļaušanas direktīvu preambulas apsvērumos, konkrētāk – Direktīvas 2010/28 preambulas 8. apsvērumā, komersantiem un dalībvalstīm ir jāpiešķir garāks termiņš, lai attiecīgi iesniegtu un izskatītu III pielikuma pilnīgo dokumentāciju katram augu aizsardzības līdzeklim un katrai tā piedāvātajai izmantošanai. Parasti šis termiņš beidzas četrus gadus pēc iekļaušanas direktīvas stāšanās spēkā. Attiecībā uz Direktīvu 2010/28 3. panta 2. punktā gala termiņš ir noteikts 2014. gada 30. jūnijs.

2. Par prejudiciālajiem jautājumiem

49. Ar prejudiciālajiem jautājumiem *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) vēlas uzzināt, kā ir jāinterpretē Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punkts, ņemot vērā šīs direktīvas preambulas 8. apsvērumu.

50. It īpaši ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punktā noteiktais termiņš – 2010. gada 31. decembris ir galīgais imperatīvais datums vai arī dalībvalstis to var pagarināt. Otrajā jautājumā iesniedzējtiesa vēlas noteikt nosacījumus, ar kādiem ir jāpiešķir šāds pagarinājums. Tomēr šis jautājums tiek uzdots tikai gadījumam, ja šis termiņš ir pagarināms.

51. Vispirms ir svarīgi precizēt, ka *IQV* un Komisija savos rakstveida apsvērumos ir apgalvojušas, ka Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punktā paredzētais termiņš ir imperatīvs termiņš un dalībvalstis to nevar pagarināt, bet *Sapec Agro* un Spānijas valdība ir vienisprāt, ka šajā direktīvā paredzētais termiņš nav imperatīvs. Līdz ar to Spānijas valdība uzskata, ka šis termiņš var tikt pagarināts saskaņā ar dalībvalstu procesuālajām tiesību normām un jebkurā gadījumā – attaisnotu iemeslu dēļ, ņemot vērā katras lietas apstākļus un ievērojot Direktīvas 91/414 pamatā esošos principus.

3. Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punktā paredzētā termiņa analīze

52. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un tiesiskā regulējuma, kura daļa tā ir, mērķi [23].

a) Par Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punkta gramatisko interpretāciju

53. Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punktā ir skaidri paredzēts, ka "dalībvalstis līdz 2010. gada 31. decembrim saskaņā ar Direktīvu [91/414] groza vai atsauc pašreizējās atļaujas augu aizsardzības līdzekļiem, kas satur metalaksilu kā aktīvo vielu". Turklāt šīs normas otrajā daļā ir noteikts, ka "līdz [2010. gada 31. decembra] termiņam [dalībvalstis] jo īpaši pārliecinās, ka ir izpildīti minētās direktīvas I pielikuma nosacījumi attiecībā uz metalaksilu, izņemot tos nosacījumus, kas noteikti attiecīgās aktīvās vielas ieraksta B daļā, un ka atļaujas turētājam ir dokumentācija vai piekļuve dokumentācijai atbilstīgi minētās direktīvas II pielikuma prasībām saskaņā ar tās 13. panta nosacījumiem".

23 Skat. it īpaši spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Lanigan* (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 35. punkts).

54. Principā šīs normas tekstā ir tikai norādīts, ka 2010. gada 31. decembra datums ir imperatīvs termiņš, kuru dalībvalstis nevar pagarināt. Tomēr var uzdot jautājumu par to, vai Direktīvas 2010/28 struktūra, mērķis un tiesiskais konteksts atbalsta vai neatbalsta šādu interpretāciju.

b) Par Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punkta sistēmisko interpretāciju

55. Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punktā paredzētais termiņš ir jāinterpretē, ņemot vērā arī šīs direktīvas vispārējo sistēmu.

56. Pirmkārt, kā tas ir atgādināts šo secinājumu 43. punktā, Direktīva 2010/28 stājās spēkā 2010. gada 1. jūlijā. Tās 2. pantā ir noteikts, ka dalībvalstīm vēlākais 2010. gada 31. decembrī šī direktīva ir jātransponē savās valsts tiesībās. Šo datumu Komisija bija paredzējusi arī Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punktā, lai ļautu dalībvalstīm pārskatīt pastāvošās atļaujas tiem aizsardzības līdzekļiem, kas satur metalaksilu kā aktīvo vielu. Līdz ar to, kā izriet no šo secinājumu 45. un 46. punkta, Direktīvā 2010/28 ir noteikts vienāds termiņš, proti, 2010. gada 31. decembris, tās transponēšanai (2. pants) un pastāvošo augu aizsardzības līdzekļu, kas satur metalaksilu kā aktīvo vielu, atļauju grozīšanai vai atsaukšanai, ko dalībvalstis veic pēc II pielikuma dokumentācijas iesniegšanas un I pielikumā minēto nosacījumu pārbaudes (3. panta 1. punkts).

57. Tātad, manuprāt, ir skaidrs, ka ļaut dalībvalstīm neievērot Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punktā noteikto termiņu būtu pretēji šīs direktīvas pamatā esošajai loģikai, saskaņā ar kuru tās transponēšanas termiņš sakrīt ar termiņu, kāds noteikts dalībvalstīm, lai tās varētu grozīt vai atsaukt augu aizsardzības līdzekļu, kas satur metalaksilu, pastāvošās atļaujas.

58. Otrkārt, tāpat ir jāatgādina, ka, ja šī termiņa beigās augu aizsardzības līdzekļa, kas satur metalaksilu, pastāvošās atļaujas turētājs nevar pierādīt, ka tas atbilst Direktīvas 2010/28 3. panta l. punkta nosacījumiem, it īpaši, ka tam ir II pielikuma dokumentācija vai ka tam ir piekļuve tai, tas izraisa šīs atļaujas grozīšanu vai atsaukšanu. Ja dalībvalstis varētu pagarināt šo termiņu pēc 2010. gada 31. decembra, tad tiktu būtiski ietekmēts vienveidīgais ietvars, kas ieviests ar minēto Direktīvas 2010/28 normu visā Savienībā, ietverot nosacījumus, ar kādiem dalībvalstis groza vai atsauc atļaujas augu aizsardzības līdzekļiem, kas satur metalaksilu, kā arī šo atļauju turētājiem noteiktos pienākumus saistībā ar minēto līdzekļu dokumentācijas iesniegšanu.

59. Treškārt, ir jāizanalizē Spānijas valdības aizstāvētā nostāja. Tā uzskata, ka Direktīvas 2010/28 3. panta l. punktā paredzēto termiņu dalībvalstis varēja katrā gadījumā pagarināt pienācīgi pamatotu iemeslu dēļ.

60. Mani šī pieeja nepārliecina.

61. Kā izriet no šo secinājumu 47. un 48. punkta, Direktīvas 2010/28 3. panta 2. punktā ir paredzēta atkārtotas novērtēšanas procedūra tiem atļautajiem augu aizsardzības līdzekļiem, kuri satur metalaksilu kā aktīvo vielu. Šai procedūrai, "atkāpjoties no 1. punkta", šajā normā ir noteikts garāks termiņš, kurš beidzas četrus gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā, proti, 2014. gada 30. jūnijā.

62. Līdz ar to man šķiet leģitīmi uzdot šādu jautājumu: vai šī atkāpe būs atbilstoša, ja, kā ir norādījusi Spānijas valdība, Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punktā paredzēto termiņu dalībvalstis katrā gadījumā varētu pagarināt pienācīgi pamatotu iemeslu dēļ?

63. Atbilde uz šo jautājumu man šķiet acīmredzama, un jo vairāk jāatgādina, ka šis termiņš ir tas pats, kāds ir paredzēts Direktīvas 2010/28 transponēšanai.

64. Šāda nostāja ir atbalstīta Direktīvas 2010/28 preambulas 8. apsvērumā, kurā ir noteikts, ka, "neierobežojot Direktīvā 91/414/EEK noteiktos pienākumus, kas izriet no aktīvās vielas iekļaušanas I pielikumā, *pēc iekļaušanas* dalībvalstīm jāatvēl *sešu mēnešu laikposms* pašreizējo atļauju pārskatīšanai attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļiem, kuri satur metalaksilu, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvas 91/414/EEK, un jo īpaši tās 13. panta prasībām un I pielikumā izklāstītajiem nosacījumiem. [..]" [24].

65. Ceturtkārt un pēdējokārt, jāņem vērā arī Direktīvas 91/414 8. panta 2. punkta pēdējā daļa, atbilstoši kurai pēc tam, kad Komisija ir pieņēmusi lēmumu par to, vai vienu no šīm aktīvām vielām iekļaut vai neiekļaut I pielikumā, "*dalībvalstis nodrošina* to, ka, ja tas ir būtiski, attiecīgās atļaujas tiek piešķirtas, atsauktas vai mainītas *noteiktajā laikā*" [25].

66. Dalībvalsts pienākumi un it īpaši sekas, kas saistītas ar to, ka atļaujas turētājs pirms Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punktā noteiktā termiņa beigām paziņo, ka viņa rīcībā nav Direktīvas 91/414 II pielikuma dokumentācijas vai ka viņam nav piekļuves tai, lai dalībvalsts pieņemtu savu lēmumu, skaidri izriet no iepriekš minētajiem Direktīvas 2010/28 noteikumiem un preambulas apsvērumiem, kā arī no Direktīvas 91/414 4. un 13. panta.

67. Līdz ar to, Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punktu aplūkojot tā kontekstā, tas ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzētais 2010. gada 31. decembris ir imperatīvs termiņš, ko dalībvalstis nevar pagarināt. Ņemot vērā Direktīvas 91/414 un Direktīvas 2010/28 sistēmu, dalībvalstij nav jāizlemj, vai ir jāpieņem mazāk ierobežojoši pasākumi nekā līdzekļa tirdzniecības atļaujas atsaukšana.

68. Šāda interpretācija ļauj sasniegt arī Direktīvas 2010/28 izvirzīto mērķi, kā es to paskaidrošu tālāk.

c) Par Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punkta teleoloģisko interpretāciju

69. Vispirms atgādināšu, ka, interpretējot tādu ieviešanas direktīvu, kāda ir Direktīva 2010/28, šai interpretācijai, cik vien tas iespējams, jāatbilst pamatdirektīvas noteikumiem [26].

70. Šajā ziņā Direktīvas 91/414 preambulas 5., 6. un 9. apsvērumā tiek atgādināts, ka šīs direktīvas mērķis ir novērst šķēršļus augu aizsardzības līdzekļu tirdzniecībai starp Savienības dalībvalstīm, saglabājot augstu vides un cilvēku un dzīvnieku veselības aizsardzības līmeni [27].

71. Tādējādi, kā jau tika izklāstīts, šis mērķis tiek nodrošināts, pirmkārt, ar Direktīvā 91/414 noteikto prasību, ka pieteikuma iesniedzējam jāiesniedz II pielikuma dokumentācija, gan lūdzot iekļaut aktīvo vielu I pielikumā, gan lūdzot izsniegt augu aizsardzības līdzekļu atļauju [28], un, otrkārt, ar Komisijai sniegto iespēju noteikt nosacījumus aktīvās vielas, kas ir iekļauta I pielikumā, izmantošanai, lai nodrošinātu tās drošu izmantošanu [29]. Līdz ar to, Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punktā noteiktā termiņa neievērošana – un ir svarīgi atgādināt, ka tas ir noteikts arī citās iekļaušanas direktīvās, – ir pretrunā šim mērķim, ciktāl augu aizsardzības līdzekļi, kuri ietver tādas aktīvās vielas, kas neatbilst Direktīvas 91/414 I pielikuma prasībām un kas it īpaši var saturēt toksiskus piemaisījumus, kuri pārsniedz Komisijas noteikto līmeni, var palikt tirgū pēc Direktīvas 2010/28 transponēšanas valsts tiesībās dienas.

24 Mans izcēlums.

25 Mans izcēlums.

26 Spriedums, 2008. gada 22. maijs, *Feinchemie Schwebda* un *Bayer CropScience* (C-361/06, EU:C:2008:296, 49. punkts).

27 Šajā ziņā skat. spriedumus, 2007. gada 18. jūlijs, *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija (C-326/05 P, EU:C:2007:443, 74. punkts) un 2006. gada 14. septembris, *Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie*, C-138/05, EU:C:2006:577, 43. punkts).

28 Komisija paskaidro, ka, lai pierādītu aktīvās vielas un to saturošā augu aizsardzības līdzekļa nekaitīgumu, ir nepieciešama informācija, kura ir ietverta II pielikumā.

29 Skat. šo secinājumu 36.–39. punktu.

72. Tātad ir skaidrs, ka dalībvalstīm nav nedz tiesību pagarināt minēto termiņu, nedz pievienot tādas sekas tā izbeigšanās gadījumam, ko Savienības likumdevējs nav vienveidīgi paredzējis visām dalībvalstīm [30]. Līdz ar to tas, ka dalībvalstīm tiek dota atļauja pagarināt pārskatīšanas termiņu, kas paredzēts Direktīvas 2010/28 3. panta l. punktā, manuprāt, ir pretēji Direktīvas 91/414 izvirzītajam mērķim.

73. Turklāt, kā Komisija pareizi norādījusi savos apsvērumos, vairāk nekā 8 mēneši ir pagājuši no Direktīvas 2010/28 pieņemšanas dienas līdz šīs direktīvas 3. panta 1. punktā noteiktajam termiņam, kas ir periods, kurš tieši ļauj atļauju turētājiem savākt nepieciešamo informāciju un dalībvalstīm pieņemt lēmumu. Kad Direktīvas 2010/28 transponēšanas valsts tiesībās termiņš ir beidzies, lai pieņemtu pastāvošo atļauju pārskatīšanas lēmumu, jebkurš produkts, par kuru nav iesniegta II pielikuma dokumentācija, ir jāizņem no tirgus [31].

74. Pretēji Spānijas valdības apgalvotajam, es uzskatu, ka šī interpretācija nekādā veidā nav pretēja Direktīvas 91/414 mērķim, jo tā ļauj vienlaikus ievērot paziņotāja tiesības un garantēt, ka augu aizsardzības līdzekļi, par kuriem nepieciešamā dokumentācija netika iesniegta, netiek laisti tirgū.

75. Līdz ar to no šo secinājumu 69.–74. punkta izriet, ka tāda Direktīvas 2010/28 3. panta l. punkta interpretācija, saskaņā ar kuru dalībvalstis var neievērot šajā pantā noteikto termiņu, būtu pretrunā Savienības likumdevēja izvirzītajam reglamentējošam mērķim.

4. Par dalībvalstu pienākumiem atļauto augu aizsardzības līdzekļu atkārtotas novērtēšanas procedūras ietvaros

76. Tiesa jau vairākkārt ir izskatījusi jautājumu par to, kādi ir dalībvalstu pienākumi saistībā ar augu aizsardzības līdzekļu pastāvošajām atļaujām pēc vielas iekļaušanas Direktīvas 91/414 I pielikumā [32]. Tiesas līdz šai dienai pasludinātie spriedumi var sniegt dažas lietderīgas norādes Direktīvas 2010/28 3. panta l. punkta interpretācijai.

77. Pirmajā lietā, kurā tika taisīts spriedums *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija [33], Tiesa atcēla Lēmumu 2003/308.

78. Šajā lietā atšķirībā no *IQV* un Komisijas *Sapec Agro* ir norādījusi tiesas sēdē, ka šajā spriedumā Tiesa spriedīs par iespēju pagarināt minēto termiņu, ņemot vērā lietas apstākļus, šajā gadījumā – kompetento iestāžu pretrunīgo rīcību.

79. Šajā ziņā ir jāuzsver, ka šis arguments šķiet pamatots ar kļūdainu minētā sprieduma izpratni.

80. Pirmkārt, lieta, kurā tika taisīts spriedums *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija, bija par Komisijas noteiktu termiņu šīs iestādes iekšienē notiekošas procedūras ietvaros, lai iekļautu aktīvo vielu Direktīvas 91/414 [34] I pielikumā, un par tās, nevis dalībvalstu iespēju grozīt šo termiņu [35]. Savukārt pamatlietā, kas ir par procedūru dalībvalstu līmenī, runa ir par to, vai dalībvalstis var vienpusēji pagarināt Komisijas noteikto termiņu [36].

30 Skat. šo secinājumu 67. un 72. punktu.

31 Neskarot iespēju atsākt atļaujas saņemšanas procedūru.

32 Jāpiebilst, ka pamatlietā nedz iesniedzējtiesa, nedz ieinteresētās personas neuzdod jautājumu par to, kādas dalībvalstīm būs iespējamās sekas, ja tās Direktīvā 2010/28 paredzētajā termiņā negroza vai neatsauc augu aizsardzības līdzekļu, kuri satur metalaksilu un kuri neatbilst Direktīvas 91/414 prasībām, atļaujas, tādēļ tas netiek izskatīts.

33 Spriedums, 2007. gada 18. jūlijs (C-326/05 P, EU:C:2007:443).

34 Skat. šo secinājumu 38. punktu.

35 Spriedums, 2007. gada 18. jūlijs, *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija (C-326/05 P, EU:C:2007:443).

36 Skat. šo secinājumu 39. punktu.

81. Otrkārt, spriedumā *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija Tiesa balstījās uz faktu, ka kompetentās iestādes bija radījušas pieteikuma iesniedzējam neparedzētu un sarežģītu situāciju un tām bija pretrunīga rīcība, kas, Tiesas ieskatā, bija apstāklis, kurš netika ņemts vērā, Komisijai nolemjot pieņemt apstrīdēto lēmumu un atteikt minētā termiņa pagarināšanu [37]. Pamatlietā, tieši pretēji, pieteikuma iesniedzējs ir norādījis uz apgalvotajām grūtībām saņemt pilnīgu lietas dokumentāciju, lai gan pienākums iesniegt šādu dokumentāciju bija noteikts jau no procedūras sākuma.

82. Turklāt ir jāatgādina, ka iesniedzējtiesa uzsver, ka tajā izskatāmajā lietā *Sapec Agro* nevarēja rasties nekāds sajukums pretrunīgas rīcības dēļ [38].

83. Otrajā lietā, kurā tika taisīts spriedums *Feinchemie Schwebda* un *Bayer CropScience* [39] par Direktīvu 91/414 un vienu iekļaušanas direktīvu [40], ar kuras 1. pantu tās I pielikumā tika iekļauta aktīvā viela "etofumezāts", runa bija par to, vai dalībvalstīm šajā pēdējā direktīvā paredzētajā termiņā bija jāizbeidz augu aizsardzības līdzekļa, kas satur minēto vielu, pastāvošā atļauja tādēļ, ka šīs atļaujas turētājam tās pārskatīšanas nolūkā nebija II pielikuma dokumentācijas vai viņam nebija piekļuves šādai dokumentācijai.

84. Precīzāk, balstoties uz minētās normas tekstu [41], kurā nav norādīts, ka dalībvalstīm augu aizsardzības līdzekļu pastāvošo atļauju pārskatīšanas termiņā jāpārbauda, vai to turētājiem ir II pielikuma dokumentācija vai piekļuve tai [42], Tiesa nosprieda, ka Direktīvas 2002/37 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nenosaka dalībvalstīm pirms paredzētā termiņa izbeigt augu aizsardzības līdzekļa, kas satur etofumezātu, atļaujas tādēļ, ka šīs atļaujas turētāja rīcībā nav II pielikuma dokumentācijas vai piekļuves šādai dokumentācijai [43].

85. Tomēr strīdīgais jautājums šajā lietā bija uzzināt nevis to, vai iekļaušanas direktīvā noteiktais termiņš bija imperatīvs dalībvalstīm, pārbaudot pastāvošo atļauju turētāju pienākuma par II pielikuma dokumentācijas esamību vai par piekļuvi tai izpildi, kā tas ir šajā lietā, bet par to, kas šīm dalībvalsti šajā termiņā bija jādara.

86. Šajā gadījumā Direktīvā 2010/28, kuras 3. panta 1. punktā un preambulas 9. apsvērumā ir pieminēta šī dokumentācija, ir skaidri norādīts, ka dalībvalstīm ir jāpārbauda, vai atļauju turētājam ir šāda dokumentācija.

87. Manuprāt, ir jāpiemin divi pēdējie atbilstošie aspekti, kurus Komisija paskaidroja tiesas sēdē: runa ir, pirmkārt, par ziņotājas dalībvalsts pienākumiem un, otrkārt, par *Sapec Agro* un Spānijas valdības minēto iespēju apturēt tirgū laisto augu aizsardzības līdzekļu atļauju iedarbību.

88. Kas attiecas uz ziņotājas dalībvalsts pienākumiem, Portugāles Republika, *Sapec Agro* un Spānijas valdība ir norādījušas, ka šī dalībvalsts pati kavējās [44].

37 Spriedums, 2007. gada 18. jūlijs, *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija (C-326/05 P, EU:C:2007:443, 79.–86. punkts).

38 Skat. šo secinājumu 27. punktu.

39 Spriedums, 2008. gada 22. maijs (C-361/06, EU:C:2008:296).

40 Komisijas Direktīva 2002/37/EK (2002. gada 3. maijs), ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK, lai iekļautu etofumezātu kā aktīvu vielu (OV 2002, L 117, 10. lpp.).

41 Direktīvas 2002/37 4. panta 1. punkts. Skat. spriedumu, 2008. gada 22. maijs, *Feinchemie Schwebda*un *Bayer CropScience* (C-361/06, EU:C:2008:296, 44. un 45. punkts).

42 Faktiski tikai 2005. gadā Komisija grozīja iekļaušanas direktīvu redakciju. No tā laika tajās tiek noteikts dalībvalstu pienākums iekļaušanas direktīvā augu aizsardzības līdzekļu atļauju pārskatīšanai paredzētajā termiņā pārbaudīt, vai to turētājiem ir Direktīvas 91/414 II pielikuma dokumentācija vai piekļuve tai. Spriedums, 2008. gada 22. maijs, *Feinchemie Schwebda* un *Bayer CropScience* (C-361/06, EU:C:2008:296, 53. un 54. punkts).

43 Spriedums, 2008. gada 22. maijs, *Feinchemie Schwebda* un *Bayer CropScience* (C-361/06, EU:C:2008:296, 55. punkts).

44 Skat. šo secinājumu 19. punktu.

89. Šajā ziņā Komisija paskaidroja, ka ziņotāja dalībvalsts attiecībā uz katru vielu iestājas aktīvo vielu atļaušanas stadijā un sagatavo pirmo ziņojumu. Savukārt, kas attiecas dalībvalstu atļauju pārskatīšanas stadiju, *ziņotājai dalībvalstij* Direktīvā 2010/28 *nav piešķirta nekāda loma*. Tomēr, ņemot vērā, ka šī ziņotāja dalībvalsts labi pārzina attiecīgo vielu, Komisijas pamatnostādnēs dalībvalstīm tiek piedāvāta *neformāla piekrišana*, kurā ir paredzēts, ka līdzvērtīguma pārbaudi visām tirgū esošajām vielām var veikt šī ziņotāja dalībvalsts, lai gan formāli šis pienākums ir katrai dalībvalstij individuāli [45].

90. Tātad šo neformālo vienošanos starp dalībvalstīm, kas panākta nolūkā vienkāršot to darbu – un kas nav paredzēta Direktīvā 2010/28 –, nevar pielīdzināt šīs dalībvalsts formālam pienākumam. Līdz ar to Portugāles Republikai atļauju izsniegšanas posmā nebija citu pienākumu, kā vien tie, kas minēti iepriekšējā punktā.

91. Kas attiecas uz iespēju apturēt augu aizsardzības līdzekļu atļauju iedarbību, Spānijas valdība savos rakstiskajos un mutiskajos apsvērumos ir ieteikusi, ka *Sapec Agro* atļaujas apturēšana bija alternatīvs pasākums šīs atļaujas atsaukšanai.

92. Tomēr atgādināšu, ka šāda apturēšana nav paredzēta ne Direktīvā 2010/28, ne Direktīvā 91/414. Direktīvas 91/414 8. panta 2. punktā, kas ir šajā ziņā atbilstošā tiesību norma, ir noteikts, ka dalībvalstis "nodrošina, ka attiecīgās atļaujas tiek *piešķirtas*, *atsauktas* vai *mainītas* noteiktajā laikā", nekādi neparedzot atļauju iedarbības apturēšanu [46].

93. Manuprāt, no šo secinājumu 52.–75. punkta skaidri izriet, ka dalībvalstis nevar pagarināt Komisijas noteikto termiņu visām dalībvalstīm, kurš ir piemērojams visām augu aizsardzības līdzekļu atļaujām.

94. Līdz ar to es uzskatu, ka uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2010/28 3. panta 1. punktā paredzētais 2010. gada 31. decembra datums ir imperatīvs termiņš un ka dalībvalstis nevar šo termiņu pagarināt.

95. Ņemot vērā manu uz šo pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

V. Secinājumi

96. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es iesaku Tiesai uz *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa, Spānija) uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Komisijas Direktīvas 2010/28/ES (2010. gada 23. aprīlis), ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK, lai tajā iekļautu metalaksilu kā darbīgo vielu, 3. panta 1. punktā paredzētais 2010. gada 31. decembra datums jāinterpretē tādējādi, ka tas ir imperatīvs termiņš un dalībvalstis nevar šo termiņu pagarināt.

45 Pamatnostādnes par augu aizsardzības līdzekļu atļauju izsniegšanas procedūrām pēc pastāvošas aktīvās vielas iekļaušanas Padomes Direktīvas 91/414/EEK I pielikumā, dokuments *Sanco*/10796/2003 – rev. 10.4, 2009. gada 2. oktobris.

46 Mans izcēlums.